

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 472/2025
16.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Милољуба Томића и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. и члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ, ВВ и ГГ, адвоката Драгана Смиљанића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Врању 1К.бр.37/23 од 03.07.2024. године и Апелационог суда у Нишу 3Кж1.бр.554/24 од 29.01.2025. године, у седници већа одржаној дана 16.04.2025. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ, ВВ и ГГ, адвоката Драгана Смиљанића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Врању 1К.бр.37/23 од 03.07.2024. године и Апелационог суда у Нишу 3Кж1.бр.554/24 од 29.01.2025. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљених **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Врању 1К.бр.37/23 од 03.07.2024. године окривљени АА, ББ, ВВ и ГГ, су оглашени кривим због извршења кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. и члана 33. КЗ и осуђени су на казне затвора у трајању од по 2 (две) године у које им се урачунава време проведено у притвору од 21.08.2022. године до 23.08.2022. године. Према окривљенима је изречена мера безбедности одузимање предмета који су употребљени за извршење кривичног дела, а како је то ближе означено у изреци пресуде. Окривљени су обавезани да плате на име трошкова кривичног поступка Вишем јавном тужилаштву у Врању износе од по 8.930,00 динара, као и на име паушала Вишем суду у Врању износе од по 10.000,00 динара, а све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Нишу 3Кж1.бр.554/24 од 29.01.2025. године одбијене су као неосноване и то жалба заједничког браниоца окривљених АА, ББ и ВВ и жалба браниоца окривљеног ГГ, па је потврђена пресуда Вишег суда у Врању 1К.бр.37/23 од 03.07.2024. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљених АА, ББ, ВВ и ГГ, адвокат Драган Смиљанић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 7), 8), 9), 10) и 11) и члана 438. став 2. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд уважи као основан поднети захтев, те да преиначи пресуду Апелационог суда у Нишу 3Кж1.бр.554/24 од 29.01.2025. године тако што ће окривљене АА, ББ, ВВ и ГГ ослободити од оптужбе за кривично дело недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. и члана 33. КЗ или да укине пресуде Вишег суда у Врању 1К.бр.37/23 од 03.07.2024. године и Апелационог суда у Нишу 3Кж1.бр.554/24 од 29.01.2025. године и предмет врати првостепеном суду на допуну поступка, као и да, с обзиром на садржај захтева, одреди да се одложи, односно прекине извршење правноснажне пресуде до коначне одлуке по поднетом захтеву за заштиту законитости.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, док су у осталом делу испуњени услови за одбачај захтева (члан 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП).

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљених АА, ББ, ВВ и ГГ у поднетом захтеву истиче да је побијана осуђујућа пресуда заснована на доказима који су резултат незаконито спроведене доказне радње претресање путничких моторних возила власништво ДОО „Бум такси“ извршене од стране овлашћених службених лица ПС Сурдулица, будући да извршењу ове доказне радње нису присуствовали окривљени који су критичном приликом управљали наведеним возилима.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљених се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, супротно наводима браниоца окривљених, из списка предмета и побијаних правноснажних пресуда, произилази да дана 21.08.2022. године од стране овлашћених службених лица МУП-а РС ПУ Врање ПС Сурдулица није извршена доказна радња претресање путничких моторних возила власништво ДОО „Бум такси“ из Владичиног Хана (како то неосновано у поднетом захтеву истиче бранилац окривљених), већ да је извршена радња прегледа наведених путничких моторних возила, а на шта су полицијски службеници овлашћени у складу са одредбама члана 286. ст. 1. и 2. ЗКП које им омогућавају да ради откривања кривичних дела и њихових

учинилаца, без било чијег посебног налога, предузимају потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, односно да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ. У вези предузете радње прегледа наведених путничких моторних возила овлашћена службена лица МУП-а РС ПУ Врање ПС Сурдулица су дана 21.08.2022. године и 22.08.2022. године сачинили службене белешке под бројем 682/22 сходно одредби члана 286. став 2. ЗКП, а обавештен је и надлежни јавни тужилац сходно одредби члана 286. став 4. ЗКП, при чему је од стране оперативног форензичара МУП-а РС ПУ Врање ПС Сурдулица сачињена криминалистичко-техничка документација број КТ.413-179/22 од 22.08.2022. године, а сачињен је и извештај о форензичком прегледу лица места КТ.413-179/22 ДД број 439495/2022 од 22.08.2022. године.

Имајући у виду напред наведено, то, по налажењу Врховног суда, докази који су прибављени у предистражном поступку, а везано за преглед путничких моторних возила власништво ДОО „Бум такси“ из Владичиног Хана, представљају резултат законито спроведених радњи од стране овлашћених службених лица полиције у смислу одредби члана 286. став 1. и 2. ЗКП, због чега се као неосновани оцењују наводи браниоца окривљених којима се указује да је заснивањем побијане правноснажне пресуде на наведеним доказима учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи из захтева за заштиту законитости браниоца окривљених у делу у којем истиче да изрека побијане правноснажне пресуде не садржи битно обележје кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ за које су окривљени правноснажно оглашени кривим, обзиром да не садржи опис прибављене имовинске користи од стране окривљених, односно опис у чему се она конкретно састоји. Изнетим наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљених се по налажењу Врховног суда нижестепене пресуде суштински побијају због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Тежи облик кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 2. Кривичног законика („Службени гласник Републике Србије“, број 94/2016 од 24.11.2016. године, са ступањем на снагу дана 01.06.2017. године), који је важио у време извршења кривичног дела и време пресуђења, чини лице које у намери да себи или другом прибави какву корист, омогућава другом недозвољени прелаз границе Србије или недозвољени боравак или транзит кроз Србију. Ставом 3. члана 350. КЗ прописан је квалификовани облик дела из става 2. члана 350. КЗ који постоји ако је дело из става 2. овог члана учињено од стране групе, злоупотребом службеног положаја или на начин којим се угрожава живот или здравље лица чији се недозвољени прелаз границе Србије, боравак или транзит омогућава или је кријумчарен већи број лица. Као квалификаторна околност дела из става 3. члана 350. КЗ јављају се четири алтернативно прописане околности и то, између осталих, околност да је кријумчарен већи број лица.

Имајући у виду цитирани законски опис бића кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ, те имајући при томе у виду да је у чињеничном опису кривичног дела утврђеном у изреци правноснажне првостепене пресуде наведено да су окривљени АА, ББ, ВВ и ГГ

дана 21.08.2022. године, у стању урачунљивости, у намери да себи прибаве имовинску корист, свесни свога дела чије су извршење хтели, као и свесни да је њихово дело забрањено, недозвољеним транзитом кроз Републику Србију кријумчарили већи број лица – 17 држављана Марока, који су претходно илегално, без валидних путних исправа, ван граничног прелаза из Републике Бугарске ушли у Републику Србију и то тако што су окривљени, по претходном договору, путничким моторним возилима власништво ДОО „Бум такси“ из Владичиног Хана, у вечерњим сатима отпутовали у село Горња Лисина, општина Босилеград, ван територије за коју су регистровани, супротно члану 91. Закона о превозу путника у друмском саобраћају, где су преузели и у возила сместили мигранте и затим их возилима повезли према Београду, одакле би мигранти наставили пут према земљама западне Европе, а за обећану награду у неутврђеном износу након извршеног превоза, којом приликом су се возилима кретали у колони један иза другог, при чему су откривени истог дана у 21,00 часа у селу Ћурковица, општина Сурдулица, од стране полицијских службеника ПС Сурдулица, то, по налажењу Врховног суда, јасно и недвосмислено произилази да се у описаним радњама окривљених АА, ББ, ВВ и ГГ стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. и члана 33. КЗ, за које су они оптужени и правноснажно оглашени кривим. Супротно наводима браниоца окривљених, за постојање кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ није неопходно да чињенични опис дела утврђен у изреци осуђујуће пресуде садржи опис прибављене имовинске користи од стране окривљених, обзиром да прибављање имовинске користи није битно обележје овог кривичног дела, већ је на субјективном плану, поред умишљаја, за постојање предметног кривичног дела неопходно постојање намере код учиниоца да себи или другом прибави какву корист предузимањем радње извршења кривичног дела, при чему корист може бити и неимовинске природе, а која намера окривљених је у конкретном случају наведена и ближе описана у чињеничном опису кривичног дела утврђеном у изреци правноснажне првостепене пресуде - у намери да себи прибаве имовинску корист у виду обећане награде у неутврђеном износу након извршеног превоза, а што је довољно за постојање предметног кривичног дела, па се следствено томе као неосновани оцењују наводи браниоца окривљених којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи браниоца окривљених у делу у којем истиче да су нижестепени судови у конкретном случају погрешно применили материјално право, из разлога јер радње окривљених нису могли правно квалификовати као квалификовани облик кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. КЗ, већ евентуално само као кривично дело недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 2. КЗ, будући да у конкретном случају окривљени нису поступали као група. Изнетим наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљених се по налажењу Врховног суда нижестепене пресуде суштински побијају због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљених се не могу прихватити као основани. Наиме, како се као квалификаторна околност дела из става 3. члана 350. КЗ, поред остале три алтернативно прописане околности (да је дело из става 2. овог члана учињено од стране групе, злоупотребом службеног положаја или на

начин којим се угрожава живот или здравље лица чији се недозвољени прелаз границе Србије, боравак или транзит омогућава), јавља и околност да је кријумчарен већи број лица, те како из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци правноснажне првостепене пресуде јасно и недвосмислено произилази да су окривљени у конкретном случају правноснажно оглашени кривим да су дело из става 2. члана 350. КЗ учинили кријумчарећи већи број лица и то 17 држављана Марока, а не поступајући као група, дакле како је у конкретном случају квалификаторна околност дела из става 3. члана 350. КЗ околност да је кријумчарен већи број лица, то су стога по налажењу Врховног суда, супротно наводима браниоца окривљених, од стране нижестепених судова правилно правно квалификоване кривичноправне радње окривљених као квалификовани облик кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33. КЗ, при чему су наводи браниоца да окривљени у конкретном случају нису поступали као група без икаквог значаја за предметни случај.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ, ВВ и ГГ у осталом делу је одбачен.

Наиме, бранилац окривљених у осталом делу захтева као разлог његовог подношења наводи битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, истицањем да побијана пресуда садржи противречности између изреке и образложења у погледу времена извршења кривичног дела, те да у истој нису дати разлози о одлучним чињеницама и то посебно везано за врсту и висину прибављене имовинске користи, а и они разлози који су дати су нејасни и противречни, а посебно разлози у погледу оцене изведених доказа. Поред тога, бранилац окривљених као разлог подношења захтева за заштиту законитости наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП. Осим тога, бранилац окривљених у поднетом захтеву истиче и да је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, будући да из изведених доказа није на несумњив начин утврђено да су окривљени извршили кривично дело недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. и члана 33. КЗ, уз оспоравање при томе од стране браниоца оцене доказа дате од стране нижестепених судова у побијаним пресудама, као и чињеничних утврђења и закључака суда као неутемељених у изведеним доказима, а уз давање сопствене оцене изведених доказа и сопствених чињеничних закључака и тврђења који су потпуно другачији од оних датих у побијаним нижестепеним пресудама, а који наводи браниоца окривљених би по налажењу овога суда представљали повреду одредбе члана 440. ЗКП. Такође, бранилац окривљених у поднетом захтеву истиче и да су окривљенима изречене драконске казне затвора у трајању од по 2 (две) године, будући да се ради о неосуђиваним лицима, од којих неки имају и малолетну децу, због чега је окривљенима по мишљењу браниоца у конкретном случају требало изрећи блаже казне, а који наводи браниоца би по налажењу овога суда представљали повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП. Бранилац окривљених у поднетом захтеву истиче и да другостепени суд није у образложењу другостепене пресуде оценио све жалбене наводе одбране, а који наводи браниоца би по налажењу овога суда представљали повреду одредбе члана 460. став 1. ЗКП.

Имајући у виду да из изнетих навода произилази да бранилац окривљених у осталом делу захтева за заштиту законитости нижестепене пресуде побија због повреда

одредаба члана 438. став 1. тачка 11), члана 438. став 2. тачка 2), члана 440, члана 441. став 1. и члана 460. став 1. ЗКП, а које повреде одредаба ЗКП не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљенима и њиховом браниоцу због повреде закона, то је Врховни суд захтев браниоца окривљених у овом делу оценио недозвољеним.

Бранилац окривљених као разлоге подношења захтева за заштиту законитости наводи и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7), 8), 9) и 10) ЗКП, због којих је подношење захтева дозвољено окривљенима.

Међутим, како бранилац окривљених даље у образложењу захтева уопште не указује у чему се конкретно састоје битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7), 8), 9) и 10) ЗКП, то је стога Врховни суд оценио да у овом делу поднети захтев нема законом прописан садржај у смислу одредбе члана 484. ЗКП која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што у случају истицања повреде закона (члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП), по налажењу овога суда, подразумева не само опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји, с обзиром да Врховни суд није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа повреда закона на коју се захтевом указује.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ, ВВ и ГГ, адвоката Драгана Смиљанића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев браниоца окривљених у односу на наведене повреде закона одбио као неоснован, док је у осталом делу захтев одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић